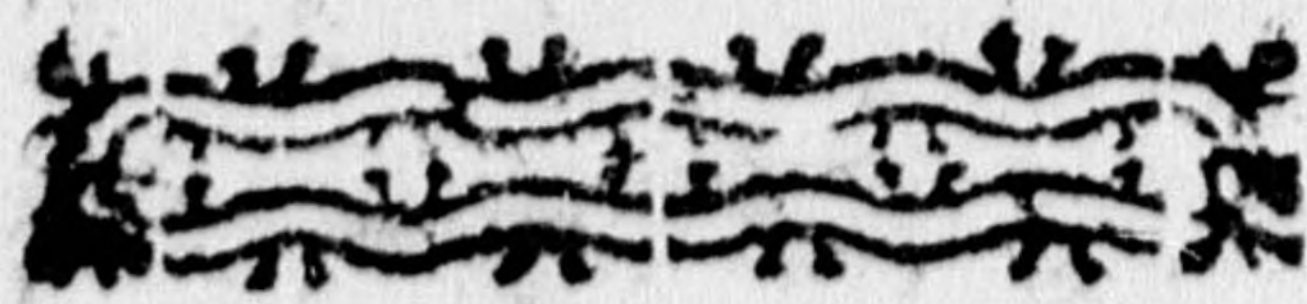

A' ROMAI TSASZARIES AP. KIRALYI FELSÉGS-
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Kedden 22. Mártiusban 1791.

Békeiség! Békeiség! — ezt kiáltozza vala egy Lélek a' napokban az *Elyféumban*. Erre a' minden Nemzetekből és állatokból ide sereglett Lelkek mind ki-rohonának, és azt tudakozzák vala tölle: honnan vette volna ezen hirt; melyre a' lármát ütött Lélek ki kapván egy Levelet kebeléből ezeket olvassa vala belölle: — „A' F. R. Tsászár' a' maga Olasz-országba való útját a' Státus Kan-tzelláriájával közölvén útnak indúlt 14-dikben, mi-nekutánna már *Nápolyi* Felség 12-dikben butsut vett volna Bétstől, olly fel-tétellel, hogy Velentzében tsak ugyan ezen útzó Felségek mind öszve-jönné-nének, és további útjokat edgyütt fognák, mind Roma, 's mind más-felé követni. — Ezen úttya alatt ő Felségének, mely leg-alább 2 hónapig fog tartani, a' Korona alá következő *Ferentz* fő Her-tseg

tzeg kezében vagyon a' fő és tellyes hatalom, ki
 édes Atya képében igazgat mindenekeket. — A' Stá-
 tus nagyobb dolgaiban H. *Kaunittzal*; a' hadi dol-
 gokban Feldmarsal Gróf *Lascival*; és a' Kama-
 rára tartozó ügyekben Gróf *Khotekkel* fogja a'
 Kormányt, és azt parantsolta néki a' Monárkha,
 hogy tsak a' rendkívül nagy és nehéz dolgok kül-
 detiefsenek utánna, mellyek az ő tulajdon all irása
 nélkül el-nem lehetnének. — El menetelével II-dik
Leopold meg parantsolta, hogy minden Regementek-
 nél a' 4-dik Batalion el-töröltésék; sőt azon 2 Kom-
 pániák is, mellyek a' 3-dik Batalionhoz ragasztat-
 tak vala, meg-szűnnek lenni. Az Ellenség földén
 Kiss Oláh országban lévő Fegyvereseink számokra
 készül a' békeleséges szállás — sőt más minden tá-
 bori környülállásokból a' tettzik-ki, hogy II-dik
Leopold a' *Rájkhenbakhi* edgyezést, noha most leg-
 jobb alkalmatósága volna ezzel kevelset gondolni,
 szentül meg-fogja tartani, és a' maga Birodalmai-
 nak határai között tellyes békeleséget fog szerezni.
 — Hát tsak ingyen, minden haszon nélkül lett
 volna ezen sok vér-ontással és 1000 nyomorúság-
 gal öszve-köttetett háború? fel-szollal egy más Lé-
 lek. — Nem, ugy mond: Emlékezzél-meg, ezen
 háború első eredetét honnan vette? avagy nem
 Anglia gyujtotta vala-é fel ezt a' tüzet azért, hogy
 a' maga hajdani Gazdaszszonyát *Hollandiát* a' *Fran-*
tzia Politika öléből épen ki-vehessék — 's nem el-
 érte-é a' tzelját? — nem elérte-é más felől azt,
 hogy az ő halálos ellenségén Frantzia-országban bosz-
 szú-álló mérgét ki-önthető utot készített? Anglia
 Anglizálta vala meg Belgiumat; a' Lütikhi Polgár-
 Mestert *Fábrit*, hogy egy belső Zenebonát indittsan
 — Anglia vette vala rá a' Svédet, hogy a' Török
 mellett fegyvert fogjon — Pruszszia vala ennek ed-
 gyik eszközlője; de mindezeket a' bölts *Leopold* a'
 maga békeleséget szerető és vérontást gyűlölő előre
 való látásával ugy helyre hozta; hogy az Európá-
 ban szerte széllyel el-rejtett veszedelmes tűz, sok
 hely a' hammu alatt, másutt pedig leg-sebesebb
 égő

éő lángjában óltattaték-el , és a' hól még nemü nemü füstölgések vólnának-is szerentsésen óltatnak. — Hogy a' Pruszszus és az Orosz Udvar között még háború támodhassan, hogy az Europai Fejedelmek Frantzia országra fegyvert rántsanak , az még nem lehetetlen ; de hogy a' Portának az Auszriai Tartományokkal 1791-dikben egy állandó békelsége légyen, mellyet minden órán meg-fogunk hallani, a' bizonyos. — Molt ugyan a' *Szisztoví* békelség munkája fel-függesztetett addig, mig a' már útban lévő Pruszszus és Auszriai Kurirok válalzt vilznek. — Dania Angliával, Pruszszúzával és Hollandiával kíván frigyet kötni, az ő határainak természeteki fekvése ellen. — *Belgiumban* és *Lütikhben* ugy tettik, hogy a' hámú rejtezett tűz még nem egézfzen van ki-óltódva. — A' Brüzszelben nem régiben vólt rendeletlensége a' Népnek olly nagy félelmet okozott a' Státusoknak, hogy a' Köz jónak munkálódására még azolta egybe nem mertek gyűlni. Illyen 's ezekhez hasonló Rendetlenségeknék el-távoztatására 24-dik Febr. költ felső Rendelés szerint minden Brabántzia Hertzegektől, a' Társaság meg-háborítóji ellen hozott Törvények, még azok is mellyek halállal fenyegetik az e' féle embereket meg-erősítettek: Ezen Rendelés szerint, a' Könyvnyomtatóknak tsak egy Irást se szabad 100 Tallér büntetés alatt, Rendes meg-visitálás nélkül ki bocsátani, vagy eladni. Ugyan ezen Rendelés tilalmazza, azokat a' költsönös Aristocrátok, Pátrioták, Democrátok, 's ehez hasonló tsufos nevezeteket: javasolja ellenben hogy egy-mást mint ugyan egy Társaság Tagjait, azonn egy Anyának Gyermekkeit ugy nézzék, és egy szivvel lélekkal Hazájok boldogításában költsönös erővel igyekezzenek. — Tsak ugyan ha *Leopoldnak* ezen Atyai Intése nem halznál, meg van a' Katona Százának parantsolva, hogy ha ollyan buzgó Pátriotára találna, a' ki buzgóságában más emberséges ember ablakát bétöri, kapja nyakon, 's vigye oda, a' hol az illyen Pátriotának jutalmat adnak, mibe álhon ez? én

nem tudom, azt tudom hogy a' Katonának 1 aranyot adnak: ha pedig elszalasztja, egy néhány Társai közt, síp, dob, 's trombita közt meztelen megtántoltatják. — Pruszfiában minden készülétek háborut jövendölnek. Most ujjonnan két Agyuzó Kompánia vett parantsolatot, hogy Königsberg felé masirozzon. Ezen kívül még egy néhány Regementek is megfognak mozdittatni. — — Azt beszél-lik, hogy egy néhány Pruszfia Tíztek egy Kézi Orvoossal a' Török Táborhoz fognának küldetni. Hogy a' Pruszfiának Hadi tüzéjait egy Anglus és Hollándusi vitézekből álló hajós sereg fogná lelkesíteni bizonyosnak lenni állítják: — Ha igaz ez-is, hogy a' Török más hangon beszélene, annyira, hogy csak mindenek abba az állapotban helyhez-tesenek, melyben voltak a' Háború előtt, tehát kész *Krimiáról* el-is felejtkezni, sőt talám még *Otzakovon* se igen teprenkedne, ugy ennek egy kívánt békesség lenne a' szüleménye. — A' Török Követ gyakran az Uralkodónál és az özvegy Királynénál vagyon ebéden, és rendkívül való sok ajándékokkal tiszteltetik. A' Király a' Követet, egy kevés korig *Potzdamba* fogja el-vinni, azonn ottan lévő ritkaságok ujságok szemlélésére. Ezen Követ a' *Chymiának* és *Phisikának* nagy betsüllője, a' hon-az ottan lévő Profelsor *Achard* Urat meg-kérte, hogy véle némely természeti és *chymiai* Tapasztalásokat *Experimentumokat* közölni ne terheltésék.

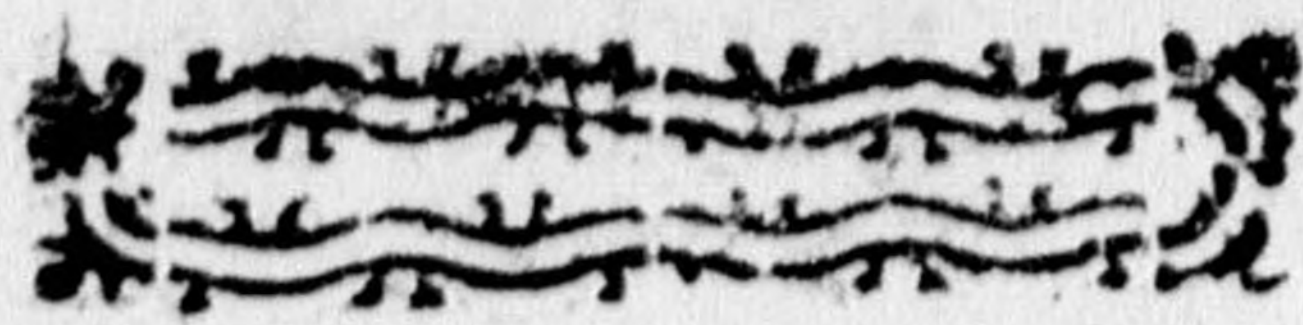
Páris. — Februárius utolsó napján egy *Lajos* Rendéből levő Nemes Frantzia, annak szine alatt mintha ő a' Királynak Levelet akarna által adni, bé-akart a' Királynak lakó Házába rontani; megfogatván, egy *Catilinát* illető kurta kard, 's ehhez hasonló gyilkoló szerzámok találtattak nála. A' Párisiak közönségesen csak azzal mentették az Ifjút, hogy ő azt a' maga óltalmazására hordozta magával. Azután meg ismét azt beszéllették, hogy az említett ember nem a' Király, hanem a' *Dauphin* életére törekedett, minthogy sokan azt hitték, hogy a' Király *Atyafiai* a' valóságos *Dauphint* magokkal el-vitték,

és már a' Királyné a' helyett egy mást mutogat *Dauphin* helyett, a' Népnak tsábitására, 's már ezt a' *Pfendo Dauphint* (nem igaz *Dauphint*) akarta vólna a' Frantzia meg-ölni. Ezután más nap 30 Frantziák rohantak ismét a' Király Palotájában, ki menvén a' Király a' lármára, kérdezte hogy mit keresnek, ezek felelének, Felséges Urunk, mi Nemeselek vagyunk, és jöttünk a' Felséged óltalmazására: Melyre a' Király: Nints szükségem a' Ti őrizetetekre, meg elégzem én a' Nemzeti Gárdával. Ezek is azonnal megfogattattak. Ezek mind fekete tébe vóltak öltözve, 's a' Táskájokba 82 Pisztolyt kaptak. Ezek között vólt egy *Esprenechnil* nevezetű Ur-is, a' ki ámbár az Nemzeti Gyűlésnél *Deputátus* vólt mindazáltal ekkor egybe rugdostatott. — A' Monáchiának némely Baráti most készitenek egy *Journált*, a' melyben a' Népnak azt adják értésére, hogy miben áljon az igaz szabadság, le fogják festeni Frantzia-ország mostani Polgári állapotját, hogy a' Nép abból mint egy Tükörből által láthassa, hogy azok a' beszédek, mellyek a' Nemzeti Gyűlés Theátrumán olly ékesen szollással előadatnak, az a' Gyönyörűség, mellyet a' *Democráto*k a' Népnak ígérek, nem egyéb, hanem tündér, és álom, és e' szérint a' Frantzia szeméről azt a' fedélt, mely előtte Hazájának állapotját el-fedezi, el vévén álmából fel-serkentsék. — — — —

Minden-féle elegyes Tudósítások.

Austria. — — Ő Felsége most közelebbről bortsátott Rendelésével jónak ítélte, hogy az Ausztriai Polgári Törvényekben némely jobbitásokat tégyen, mellyek közzül tsak azt, mely a' Házasságot illeti, kivántuk Erd. Olvasóinkal közleni. Melynek is veleje ez: „Hogy az Házassági el-válás, Rendes Bíró előtt folytatandó per által igazittassék, azt ezen Rendelésünk ereje szérint el-töröljük, mely szérint akarjuk 1.) Ha két nem *Catholicus* Házások, a' Házasság

zafság kötele alól fel-akarnak szabadulni, azok Pert egymás között ne folytathassanak. 2.) Ha az egyik reményli, hogy ő Hazafságok erőtelenségét meg-mutathatja, tehát az a' Fél minden el-válásra szolgáló Erősegeit mutassa-bé azonn Tartománynak Törvényes Székénél, a' melyben a' Házás felek laknak. 3.) A' Tartománybéli Törvény-szék, egy Polgári Táblán lévő *Co - Assessor*-is magához vévén, a' dolgot kötelefségek szerint vizsgálják-meg, és egy meg-hitt, értelmes derék embernek a' Házafság oltalmazását, és az erre szolgáló Környül-állásoknak meg vizsgálását, ha a' dolog úgy kívánná, magának a' Törvény szék rendes Prokurátorának (Fiscális Provinciális) adja által. Hogy ha a' Házafság meg-erősítésének ellent álló akadályok el-háríthatnának, tehát a' dolgot úgy kell arányozni: hogy a' Házafság, az akadályok el-hárítása, az ellenkező felek szép meg-egyeztetése által tökéletességre mennyen. 4.) Hogy ha pedig semmi mód mind ezekben nem találtathatik, abban az esetben hatalma lesz a' Táblának, a' Házafság erejéről, vagy erőtelenségéről való Itélet-tételét ki-mondani. 5.) Ha a' Házás felek egyenlő vallás-tétellel, olly környül-állást vallanának, mely környül állás csak magában is alkalmas volna a' Házások el-választására, tehát akkor a' Házásoknak ezen vallás-tétele magában semmit ne érjen, hanem ezen környül-állás az arra rendeltetett személyektől meg vizsgálatsék, és a' szerint állhat meg az említett vallás-tétel. 6.) Ha az el-válni kívánó személyek, könnyebb el-válhatásokra nézve valami némü tsalárdsággal, vagy erőszakkal 's akár minémü tilalmas eszközökkel élnének, minden kegyelem nélkül meg-büntettessenek. És mind ezek úgy illetik a' Catholicusokat, mint a' nem Catholicusokat.

Millyen érzékenyítő Beszédet tartott légyen ő Felsége hiv Rendeihez, most közelebb küldöttük el vele a' Derest, ez alkalmatossággal közöljük a' mi Erd. Olvasóinkal a' F. Nádor Ispán Beszédét, melynek értelme ez:

„Mentől több nehézségekkel vala körül vétet-
ve ezen Ország Gyűlése, a' melynek végződése ki-
jelentetett immár ő Felsége által: annyival nagyobb
gyönyörüséget szereshet annak szerentsés ki menete-
le mindenekben, kik Hazájokat igazán szeretik.
Szép példát fog abban látni mind a' most élő,
mind a' következendő Nyom; mellyből tanuságot
vehet, hogy a' szeretet és bizodalom leg-jobban 's
leg könnyebben útat nyit a' Király' szivéhez; hogy
a' közönséges boldogság nem az edgyenként való
Polgároknak, vagy valamely rendnek (classis) ma-
gános hasznaikban áll; hanem az akaratoknak 's
erőknek szoros edgyességekben: ezt pedig ugy lehet
elközleni, 's erős fundamentomra helyhetni: ha
a' Király' Jusai épségben, Méltósága sérthetetlen-
ségben, 's tekintete tiszteletben maradnak; mert
mind a' közönséges, mind a' magános bátorság e-
zek által óltalmaztatnak 's tartatnak fenn; továb-
bá, ha a' Nép Jusai-is békével hagyatnak, mert e-
zek teszik bátorságosokká a' Lakosokat, azon hasz-
nokkal való élhetés eránt, mellyek a' polgári Tár-
saságból áradnak reájok; 's szorosabban kötik ő-
ket a' Fejedelemhez és Hazához; ha el hárittatnak
mind azok, mellyek hasonlást szereshetnek a' Pol-
gárok között; ha a' Polgároknak azon rendjeik,
mellyeket, állapotjuk, és a' Törvények közelebb-
ről hivnak a' Közjónak munkálódására, az egész
Nép' hasznán igyekeznek; ha mindnyájan úgy gon-
dolkodnak, hogy midön a' Királynak 's az Ország-
nak Méltóságát óltalmazzák, ugyan akkor tulajdon
Nemzeteknek díszét eszközlik, 's öregbitik.

Hogy ezek lettek Mi belöllünk, könnyen által
fogja látni, a' ki a' hozott Törvényeket meg-tekint-
téndi. Örvendek ezen Nemes Orzágnak, hogy nem
csak meg erősítettett, hanem öregbedett-is fényessé-
ge; örvendek, hogy olly jeles, és a' köz boldog-
ságnak eszközésében olly serény Polgári vagynak,
kiknek, elég ugyan az ő nemes gondolkozásoknál
fogva, a' magok belső meg-győzöttetések: én-is
mindazonáltal itt közönségesen köszönetet mondotk;
mind.

mindnyájokat pedig arra kérem igen nagyon, hogy a' most meg-szerzett köz bódogságnak erősségeit ne csak meg-tartani, hanem szaporítani is igyekezzenek tellyes erejeből; legyenek Tanúi azon szeretetnek, 's jóságnak, mellyet ő Felségében tapasztaltak, és láttak; magok jeles igyekezeteiket plántályák által másokba is. En, ha helye lehetne a' kezelségnek, ajánlanám magamat Kezesül, hogy ő Felsége, a' Magyar Nemzet eránt való Atyai indulatját soha nem változtatja; annak Jussait állandóul meg-tartja, 's hasznait öregbiti: valamint más részről, ha ezen Nemes Nemzetnek oly példás és meg-bizonyított hivsége meg-engedné azt, kezelséget vállalnék, érte, hogy az ő Felségéhez viseltető fiúi indulatjából, kész a' Fels. Háznak, ő Felségének, és az Országának méltóságáért állhatatos bátorsággal mindent fel-áldozni. — Nékem soha sem fognak kiesni elmémből ő Felségének jó Atyámnak parantsolatai; és az akkor tett esküvésem, midőn a' Ts Státusoktól és Rendektől ajánlott Náporispányi Hivatalt fel vettem; és azon leszek mindenkor, hogy az ő Felsége' hasznait, az Ország' hasznaival edgyesíttsem; 's azt a' kegyelmet is, mellyet az atyai szívnek hajlandóságától nyerhetek, az Ország' hasznára fordítsam. Már nintsen egyéb hátra, hanem hogy mindnyájoknak jó egészséget 's szerentsés hazamontelt kívánniak; előbb mindazáltal bátorságosokká, 's bizonyosokká teszem a' felől, hogy énnékem nagy vigasztalásomra fog lenni, valahányszor alkalmatlóságom adódik, hogy vagy mindnyájoknak, vagy fejenként-is hasznokat munkálódhassam. "

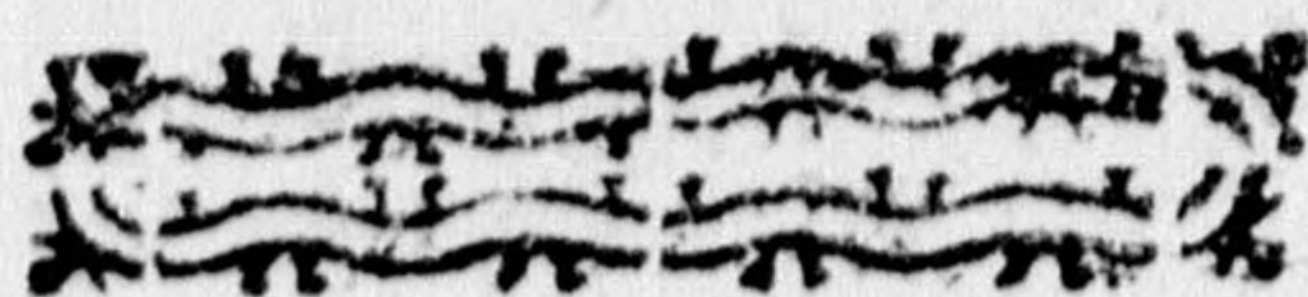
Folytatása azon Jelentésnek, mellyet az Illyriai Kantzellária eránt botsátott az Ország, ő Felségéhez:

„ Méltóztatott Felséged, e' folyó Esztendő' Januáriusának 8-dikán készültt azon ki-fejezéseket nekünk meg-küldeni, mellyekkel élhessünk az ő róllok hozandó Törvényben. Ezen ki-fejezéseket, magok egész valóságokban el-nem fogadhattuk; okainkat mindazáltal fel-hordani, 's a' dolgot felsegetni,

ni, egyedül a' Felséged eránt viseltető alattvalói szives köteletségünkből nem akartuk; és azon bizodalomból, mellyet, az óhajtott módra véghez ment koronázáskori örvendetes jelenléte Felségednek erősített vólt meg bennünk: hanem arra határoztuk magunkat, hogy az említett ki-fejezésekhez még valamely kevés szókat adva, avagy benne némellyeket meg-változtatva tegyük fel a' Törvényt, azzal a' gondolattal lévén, hogy ezeknek Felséged eleibe egyenes szivvel lejendő terjesztéséből ki fog tétzeni a' mi valóságos igyekezetünk!; azonban, minden várásunk ellen, azt hozták Deputátusaink hirül, kiket a' Tzikkellyekről lejendő értekezés végett küldöttünk vólt a' Felséged' Kantzelláriájához, hogy Felséged, még tsak egy pontban sem akar el-állani, a' nem-edgyesült Görög Hitü Lakosokról által küldött Tzikkelytől; melyre nézve ha maga valóságában nem akarnánk azt bé-iktatni a' Törvények közé, ki kellene hagyni. — Már most maga a' dolog kényszerit bennünket, mely valóban igen nyomos, hogy értelmünket bővebben ki-nyilatkoztassuk, annyival inkább, mivel fülünkbe jött, hogy Felséged *Illyriai* Kantzelláriának fel-állítására tökélettelte magát, 's már a' Kantzelláriust, és a' több Tisztviselőket-is meg-nevezte, és ugyan ezen rendelésből, a' velünk közlött tzikkelynek tzéllját nyilvánban meg-értettük. Ezen tárgynak semmi egyefsége sintsen a' több tzikkellyekkel, mellyeknek változtatások eránt alázatos jelentésünket teszszük Felségednek, 's különös meg-fontolást érdemel: melyre nézve különösen is terjesztjük az ez eránt való értelmünket Felséged eleibe egész bizodalommal.

A' Felséged által nekünk küldött 's fel-tett Tzikkelynek két részei vagynak: az elsőben azt kellene ki-tenni, hogy az Országban polgári jussal már meg-ajándékozva lévő nem-edgyesült Görög Hitüek, *Magyar Országban*, 's az ahoz kaptsolt Részekben jószágokat birhatnak, 's minden tisztségeket viselhetnek, semmivé tételvén az ellenkezőt tartó

Törvények; a' másodikban, meg-hagyatik ő Felségénél, mint azt a' maga Eleitől vette, a' Papság, Eklésia, Vallás, Fundátziók, Tudományok, az Ifjúság' nevelése, és magok a' Privilegyiumok' dolgának intézése.

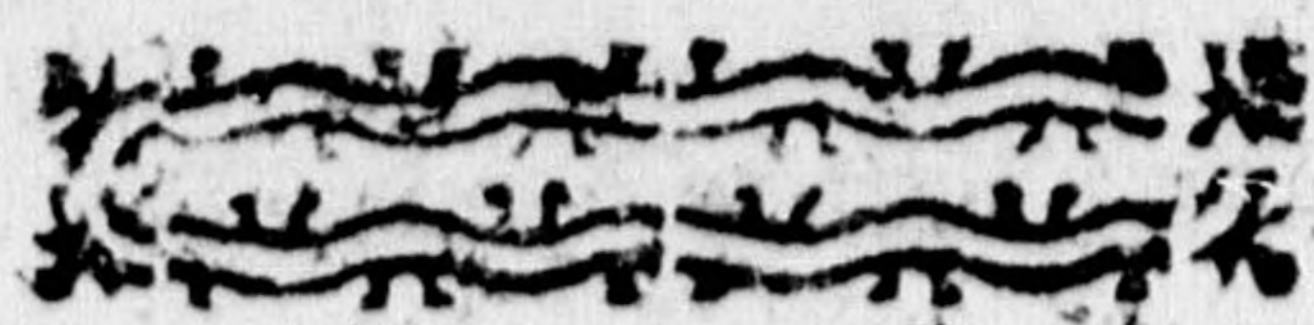
Minekelötte ezen tikkely' értelmének vizsgálásába bővebben belé-ereszkednénk, szükségesnek ítélünk némely dolgokat előre botsátani: Négy nemü nem-edgyesült Görög-Hitü Lakosok találtnak Magyar Országban; úgymint: 1.) Ollyanok, a' kiknek eleik már századoktól fogva lakoztak az Országban, kikről, *Oláhok, Rátzok, Oroszok* különböző nevezeteik alatt hozott törvényeket látunk a' régi Királyoknak végzéseikben. 2.) Ollyanok, a' kik egymás után, 's néminémüképpen egyenként, különbözőféle alkalmatosságokkal jöttek és jönnek a' Török Tartományokból az Országba, 's állandó lakosokká lettek és léznek. 3.) Ollyanok, kik, a' Törökkel lett békeség kötéseknek értelmeik szerint, csak kereskedést üznek az Országban; kikre hogy ki ne terjedjen a' tikkely' értelme, ezen szókat; *Ország' Lakosai* adtuk hozzája. 4.) Végre azoknak maradéki, kik *I. Leopold* Tsászár alatt, jó forma számmal (ugy tartatik, hogy 40 ezer familiák lettek legyen) jöttek ide által bizonyos feltételek alatt: a' feltételek között e' vólt a' kiváltképpen való, hogy a' széleken nékiek által adott részeiben az Orzágnak katonáskodjanak. Többire, vallásoknak, vagy inkább az ő Eklésiai igazgatások formájának meg-tartásáról némely privilegyiumok adatnak. Azon privilegyiumokba való különös bé-ereszkedésnek itt nintsen helye, mellyeket mi, ha az Orzágnak fundamentomos Konstitutzioval nem ellenkeznek, készek vagyunk törvénnel meg-erősíteni; de a' következő feltételek, oly világos igazságok, hogy azokat senki se hozhattya kétségbe: 1.) Az ollyan Nép, mely valamely Országba, vagy Tartományba költözik, 's ott helyet kér, nem pedig fegyverrel foglal, kevesebb, vagy leg-fellyebb annyi polgári jusokra tehet szert, mint a' mennyit birnak

birnak azon Országoknak vagy Tartományoknak előbbeni Polgári: hogy nagyobb jusokat nem nyerhet, azt maga mutatja az ollyatén jövevények' befogadásának természeté; azért. az efféle által-költöztek (demigrantes) többnyire hazai, és született Népé formáltatnak által. 2.) Az ollyan által költözött Nép, soha se fogadtathatik úgy bé az Országba, vagy Tartományba, hogy különös Státust formállyon: mert már az. nem befogadás lenne; hanem, az Ország' földjéből egészen el szakasztott bizonyos részben, új Státusnak fundálása. 3) *I. Leopold* Tsászár, a' ki Hit-Levéllal, 's esküvéssel kötelezte magát, az előtte uralkodott Királyok' példája szerént arra, hogy a' *Magyar Ország'*, 's az ahoz kaptsoltt Részek' földjeikből semmit el nem idegenit; sőt a' mi el vétetett azokból, azt is vissza szerzi, nem szakaszthatott ki az említett földekből valamelly részt, az által jövő *Illyriusoknak*, vagy *Rátzoknak*, sem nem engedhetett által olly ígéret mellett, hogy azok, különös jusokkal meg ajándékoztatva, külömböző Státust tsinállyanak: mert *Magyar Országának*. 's az ahoz kaptsoltt Részeknek földje, nem saját vagyonjok a' *Magyar Királyoknak*. 4.) *I. Leopold*, nem adhatott, sem nem ígérhetett az akkor által költöző Familiáknak ollyas privilégiumokat, hogy azok által valamelly új polgári Társaság, vagy Státusban *Státus* formáltassék: hanem tsak ollyan Jótéteményeket (Beneficia) engedhetett, melyek az Ország' polgári alkotványával nem ellenkeznek. Ezeknek szinek alatt sem lehet annakokáért az Országban lakó minden nem-egygyesült Görög-Hitűeket, az ő polgári, vagy vallási jussaiknak akármelly részében, szabad tetztés szerént való bánásra vonni.

Folytatása következik.

Brassó 2-dik Mártz. — „A' Székely Földön most valami szembe 's fülbe ötlő Ujság nintsen. Ez ha volna, hogy még máig-is mind a' lovas, mind gyalog Katonáinkból a' két Oláh országokban vagy-
nak

nak számosan: de többnyire el-betegesedvén, és erejekben 's színekben felette igen el-fogyván, sokak haza-is hozatták magokat meghatározott ideig való szabadsággal. De ott benn nem kevesen el is halogattak közüllök. — Ezt is hozzá adhatni, hogy Hazánkban a' búza óltsóbb, mint tavaly: minthogy ha a' kalongya szám nem sok volt-is, a' kévék erősebbek vóltanak. Haritska pedig, a' nyári nagy hévség miatt, igen kevés lett. — A' marha kóltak pedig szertelen meg-drágulása felől való félelem már nem éppen annyira rettegteti a' lakósokat: mert Erdélyből a' Juhoknak nagyobb része, sőt egyéb barmok-is nagy számmal, Oláh-országokba hajtattak telelésre.

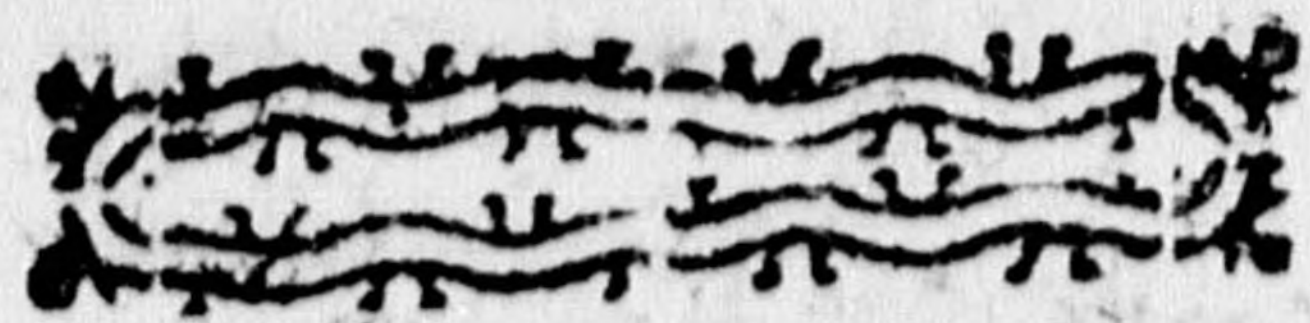
Sz Régen I. Mártz. — *Kálba Maros Széken* annyira kezdettének az emberek halni, hogy már bé is tiltattatott. Itten már két hettől fogva Tavaszon, és keményen szántanak; mostan egy Oláhat a' *Görgényi Udvarház* fel-veréséért fel-akarván akasztani, mikor az akasztó-fa alatt lett volna, a' Hohért nagyon biztatta, és azt mondotta: ne fély Czigány, mert én most nem félek ugy mint mikor a' Házba lajtorján fel hágtam, és fel-serkenvén a' Gazda, hogy meg ne lálson az ágy alá bujtam. Itten nállunk az akasztás minden-felé foly. — Három-Széken egy Proféta Pap támadott, és azt jövendölte, hogy ezen esztendő olyan bőv lesz Ga-bona dolgában, a' millyent a' mostani emberek nem értenek, de oly Pestis lesz, hogy többen meghalnak mint a' mennyin fognak születni.

Triest. — *Muszka Generál Májor Tormara Ur,* ezen hónapnak 10-dikén érkezett ide Bétsből olly tzéllal, hogy ha a' Törökkel való Háború még tovább-is folytattatnék, tehát az Olasz-országi Tengeri ki-kötő helyeken egy néhány Hajókat vegyen Felséges Afzsonya számára, mellyekből egy maga Kormányára alá tartozandó hajós sereg építtethessék. — A' Velentzések a' mi Felséges Urunknak 's Felséges Uri Társának a' Felséges Nápolyi Királynak számára külön külön lejendő alkalmatosságot készítette.

tettének, a' hová-is ezen hónapnak 24-dikére, ezen Felséges Vendégekhez illendő tisztelettel fogják el-fogadni. — Melly igen érzékeny Felséges Urunk a' maga Toskánai Jobbágyaihoz, meg-tetszik tsak abból-is, hogy semmi költségnek nem kedvez, mellyel boldogságokat gyarapithatja, a' honnan most közelebbről 500 arany jutalmat ígért annak, akár ott a' Toskánai Hertzegségből, akár Idegen legyen az, a' ki egy elztendő el-forgása alatt, olly jó és bőv *Tüzkövet* termő Veremre talál, (ez a' *Tüzkő* vagy föld az, mellyet az Hollándusok *Törfnek* neveznek, és Hollándiában 's Angliában fa helyett a' hevítés végett élnek) a' melyből mindennap feles e' féle *materia* ásattathatnék. — Egy bizonyos *Londoni* Ur, a' közelebb múlt Spanyol-orizági Háboruban az Anglusoktól el-fogott, de azután a' közönséges Kotya vetye alkalmatosságával maga számára meg-is vett meg avúlt otska Spanyol Hajóját fel-bontatván, fel daraboltatta: a' Gerendái közt, sok merő arany darabokra akadott, és annak-utánna még imitt amott többeket-is kapott, annyira, hogy ezen Hajója, nékie 25 — 30-ezer font Sterling nyereséget adott. Szép pénz ez, minden Sterlinget 9 Rf. és 45 kral lokalitván!!

Béts. — Itt a' Közönséges Ispotályban 140 betegek a' Parikáriustól többetske *Cicutát* találtak bé-venni az Orvolságban, annyira hogy némelleyek közüllök meg is háborodtak. — A' Szepelségről az iratik, hogy itt a' kenyérnek, 's ehez hasonló liszt-béli Eleségnek még ugyan eddig türhető árra legyen; a' húst pedig még aranyon se lehet kapni, a' honnan Húshagyó. Kedden lokan Böjtelefséggel in-neplettek *Bachusnak* az ő Isteneknek. — A' Felséges Nápolyi Királyné Udvari Tanátsos *Brambilla* Urnak, a' meg-boldogult ditső emlékezetü II-dik *Josef* Császár nyavallyájában lett fáradsága meg-jutalmaztatására egy nagy brilliántos Gyűrüt, és 1000 forintokat méltoztatott ajándékozni. Ugy szintén az említett Felség, Udvari Tanátsos, és Belső Orvos *B. Störk* Urnak kétszeri Udvarlását egy brillián-

tos Gyűrűvel jutalmaztatá-meg. — A' Nápolyi Felség az Auszriai Igazgató - Szék Tanátsofsát G. Gaar Urat, egy brilliántos Pikkissel ajándékozá-meg, mivel az említett Ur, az itten lévő Fabrikákat ő Felségének meg mutogatta. — A' Posonyi Könyvnyomtató Fűskuti Landerer Mihály Ur Felséges Urunktól 5 elztendeig tartó Privilégiumot nyert, melynek ereje szerint ezen le folyt Magyar országi Diétának Törvényes Czikkellyeit senkinek másnak ki-nyomtatni, vagy másutt nyomtattattakat az Országban behozni, büntetés alatt, nem lészzen szabad.

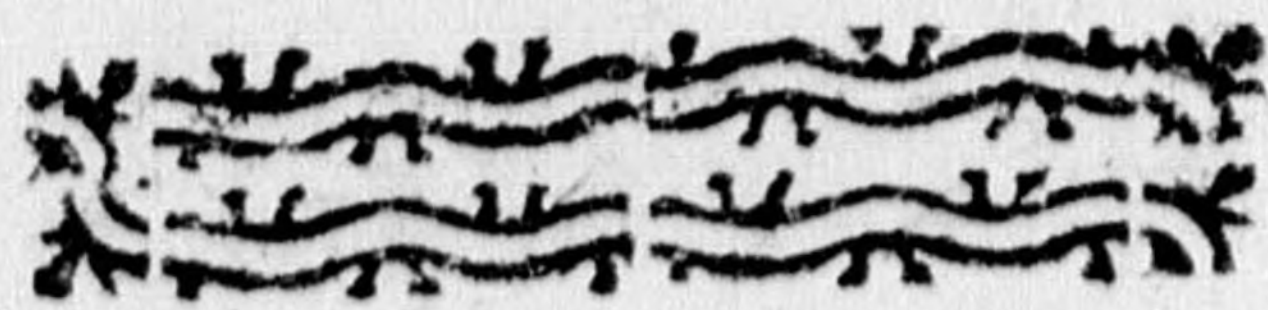
Betzefán 16 dik *Mártz.* — Itt egyéb Ujságunk nintsen, hanem hogy a' *Mahumed* Sectája 51 kopsz fejekből álló, *Mártz.* 7-dikén költözött-el *Szigetvárból* De minek-előtte el-mentenek vólna, nagy buzgósággal vezettették magokat arra a' helyre, a' hol a' Nagy *Szulimán* Tsászár meg hólt, és ott áhitatosan tsókolták a' három Hárs fák allyát, a' hol vonattatott-fel az ő Sátora. A' ki közzüllök fellyebb való lévén, olyan rangú mint nállunk egy Kapitány, a' többinél emberségesebb, mert azok úgy néznek az emberre, mint mikor a' Bagoly a' héjával körmöt tsapott házasság fejébe. E' pedig Oláhúl jól tudván *Böszörményi* István Kis Peterdi Rectorral sokat és sok izben beszéllett. Nevezetesen egykor egy Prédikátor társunkal vólt nálla, mihelyt meg-mondotta néki, hogy a' Pap, mindjárt Kávét készítettett, dohányt vágatott mind kettőt untig tartotta.

Kolosvárról semmi nevezetes Tudositást nem vehettünk; minden vett Leveleinkben tsak az iratik, hogy itt tsendesen, és minden Státusoknak igen szép meg-edgyezésével foly az Ország-gyűlése. Az Országnek és az attól el válhatatlan főnek a' Királynak tökéletes hasznán öszve-vetett erővel munkálodnak. — — Egy alkalmatossággal nem régebben a' *M. Kurir*-is bé-ugratott vala paripástól ezen Ország-gyűlésébe, és éppen akkor, midön az Erdé-

Iyi Kantzelláriának a' Magyar Kantzelláriától való el-válását vinné a' Táskába — 's hogy köszönték? Hazud *Szatsvay* ! nem kell hinni! — hiszem ő a Gubernium ide jövetélenkor-is életében fogadott, hogy ide nem jő, még-is ide jött. Mit felele mind ezekre a' Kurir? — ezt: Uraim! En a' Guberniumnak *Kolosvárt* maradásáról fogadtam vala tsak a' *Deresbe*, és nem életembe, mely nékem az egész vilagnál dragább — és ha *Kolosvárt* marad a' Gubernium, Örömemben fülit farkot el vágám a' *Deresnek*, és ennek emlékezetére, ha élek, a' magam Ujságiroi esztendeimet elől-kezdem; de — — én most még nagyobb *Tamás* vagyok, mint voltam akkor, mikor a' *Deresbe* fogadtam — azonban meghatározott igazság nincs a' következő dolgokban.

Debretzen 8. *Marty*. — „Itt ez az Ujság. Meg holt die 4. *Marty* 1791. a' Tiszán innen való Ref. Ekklesiának fő Tisztelendő Superintendense *Szathmári Paksi István* Ur' életének 73 esztendejében 44. esztendőig a' Prófessori, ötig pedig a' Püspöki hivatalt viselvén mindeneknek dicséretével. Az halála hirtelen, de tisztes volt. Die 14. *Marty* ebédelvén egy falat hús meg akadt a' torkán, a' melyet egy Balbir ugyan hal héjjal letöltt: de e' meg lévén mindjártt a' torka szem látomást dagadni kezdett, úgy hogy a' daganat miatt 23. órák alatt meg holt, e' lévén utolsó szava: *Vanitatum Vanitas, & omnia sequitur Vanitas*. Innen meg tetizik, hogy fűben fűben van ugyan az orvosság, még tám a' pintze költséban is: de a' hal héjban nintsen. Másik ez: Itt ez előtt égynehány hetekkel egy *Csizmadiáné* meg irigyel.

gyelvén Urának, szolgálójával a' hetedik parantfolat ellen való conversátioját: egy éjtzaka Urával a' Feleségének concubitassa lévén, a' szemérmét tsak nem egészen el vágta. Mi érdemét vészti e' tselekedetének nem tudjuk még: tsak elég az hozzá, hogy ez a' Csizmadiáné rosszul tanulta meg a' Délila Historiáját; mert a' tsak a' haját vágta el Urának.

Tudósítás.

Nemes Bihar Vármegyében helyhezített *Dioszegi* Uradalomnak Ménese ugyan azon Ns. Vármegyében az Erdély-országi Posta út mentiben, Debrentzéntől tsak egy Posta Státzionyi távolságra lévő *Hofszúpály* nevezetü helységben, háromszori Terminusokon, ugy mint ezen folyó 1791-dik esztendőben következő Aprilisnek 1-ső, Aprilisnak 15-dik és Májusnak 1-ső napjain a' többet ígérőknek Kotyavetye által el-fog adattatni; nevezetesen pedig lesznek el-adók: — 7 külömb szörü és idejü Ménlovak, vagy-is hágó Csödörök. — 36 — 7. 6. 5. 4. és 3 esztendős Csödörök. — 18 — 2 és 1 esztendős Csödör Csikók. — 4 Tanító, és Pásztor alá való nyerges lovak. — 96 — két esztendőken felöll lévő Kantzák, mellyek közzül 20 hafalsak vagynak. — 17 — 2 és 1 esztendős Kantza Csikók. — A' kinek tehát ezeknek meg-vételére tzélja és kedve vagyon, a' fent nevezett napokon és helyyen meg-jelenni ne terheltesék, addig-is azon lovaknak tulajdonsági felöll tettzése szerint értekezhetik.